

Η ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ:

ΕΠΪΠΕΔΑ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ ΕΠΪΠΕΔΑ ΣΚΟΠΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΧΩΝ

Αναλυτικό Πρόγραμμα

γενικός σκοπός

επιμέρους στόχοι

Συγκεκριμένος σκοπός

Να δίνονται στους εκπαιδευτικούς όλοι οι στόχοι, ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος της απόκλισης και της διαφοροποίησης των αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση αυτή δεσμεύεται ασφαλώς ο εκπαιδευτής και περιορίζεται η ελευθερία του.

Να αναγνωρίζεται η ελευθερία του κάθε εκπαιδευτικού να σχεδιάσει το μάθημά του.

Βέβαια στην περίπτωση αυτή υπάρχει ο κίνδυνος της διαφοροποίησης των αποτελεσμάτων.

Διδασκαλία

Δάσκαλος

στόχοι
διδασκαλίας

Μαθητής

στόχοι
μάθησης

Γνώσεις
(γνωστικοί στόχοι)

Να γνωρίσει...
Να κατανοήσει
Να αναλύσει
Να προσδιορίσει
Να ονομάσει
Να συγκρατήσει
Να αναγνωρίσει
Να διευκρινίσει
Να αναφέρει

Ικανότητες
(ψυχοκινητικοί στόχοι)

να χρησιμοποιήσει ...
να εφαρμόσει
να αλλάξει
να συνδέσει
να ελέγξει
να διορθώσει
να ενεργοποιήσει
να παρουσιάσει
να εκτελέσει (μια δραστηριότητα)

Συμπεριφορά
(συναισθηματικοί στόχοι, στόχοι στάσεων)

να αισθανοποιηθεί...
να προσαρμοσθεί
να απομυθοποιηθεί
να δραστηριοποιηθεί
να αναλάβει πρωτοβουλία
να μετασχηματισθεί
να προβληματισθεί
να αποκτήσει ενδιαφέρον
να αποτιμήσει

μπλα μπλα

στόχος

δραστηριότητα

εκπαιδευτική τεχνική

Σκοποί της εκπαίδευσης

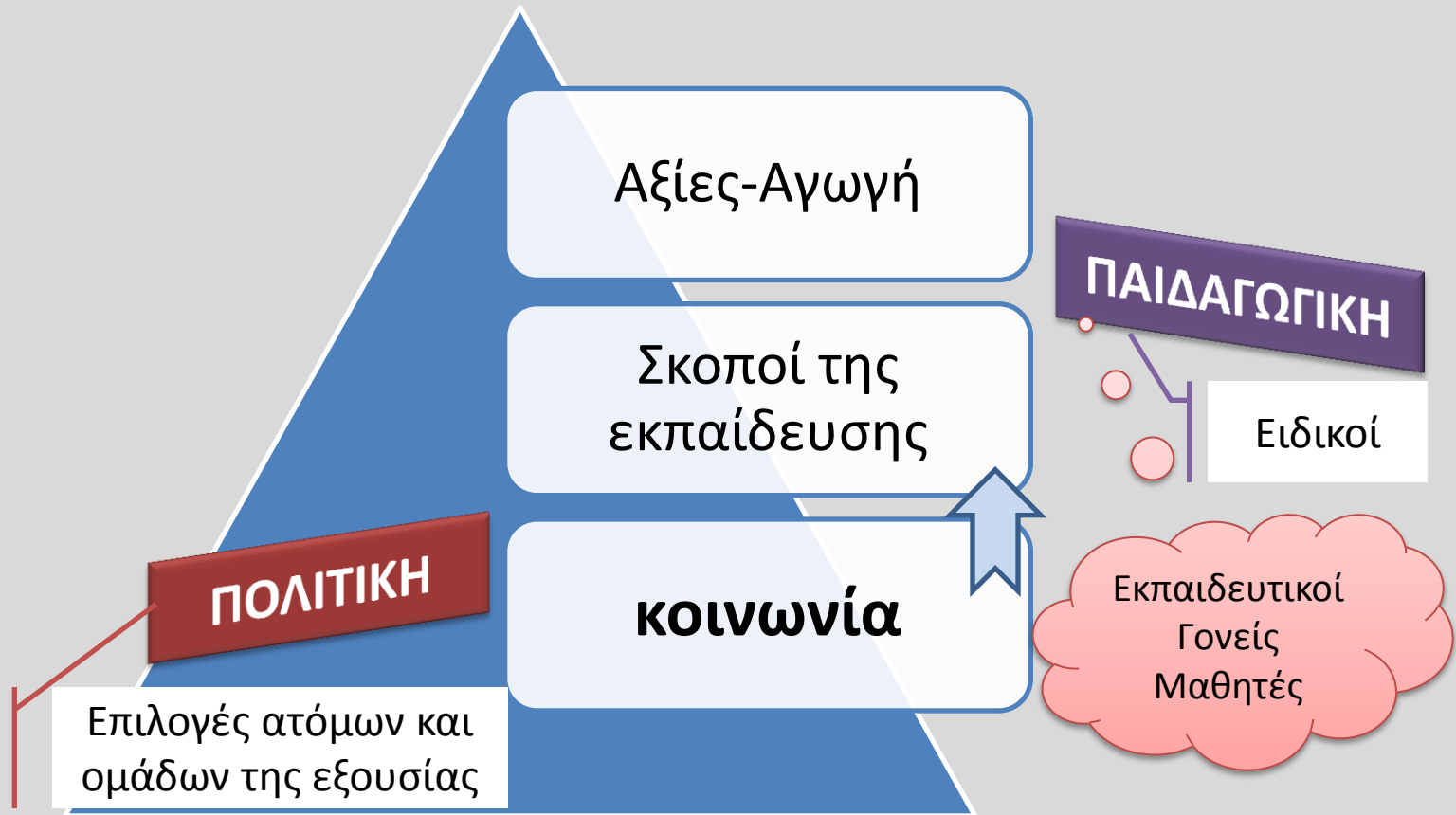
σχολείο και
εκπαιδευτικός

Το σύνολο των μεθοδευμένων επιδράσεων του σχολείου και της κοινωνίας, οι οποίες αποβλέπουν στην ανάπτυξη γνώσεων, ικανοτήτων, στάσεων και μορφών συμπεριφοράς του παιδιού.

κοινωνικοί
φορείς

Ο βαθμός αποτελεσματικότητας της αγωγής και της εκπαίδευσης εξαρτάται σε μεγάλο μέρος από το βαθμό της συνέπειας των ενεργειών όλων αυτών των παραγόντων και φορέων.

Πώς προκύπτουν οι σκοποί της εκπαίδευσης

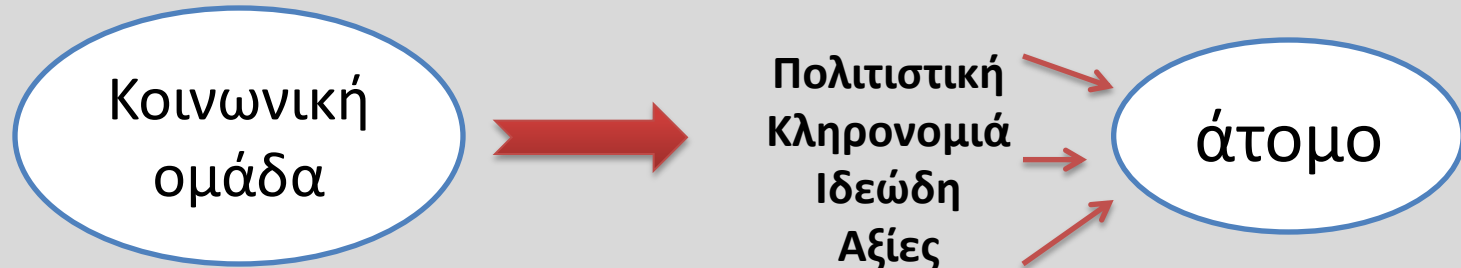

Αγωγή: Σύνταγμα-άρθρο 16, παρ. 2: «ελεύθεροι και υπεύθυνοι πολίτες»

Εκπαίδευση: Νόμος για την εκπαίδευση

Σκοποί της εκπαίδευσης σήμερα

Καθήκον της κοινωνίας και της εκπαίδευσης είναι να εξασφαλίσει στο **άτομο** κατά το δυνατόν πλατιά περιθώρια δράσης, χωρίς ασφαλώς να διακινδυνεύσει την ίδια την ύπαρξή της και παράλληλα να το βοηθήσει, ώστε να πετύχει τους **σκοπούς της προσωπικής του ζωής**.

Ιδεώδες της αγωγής :

ο κριτικά σκεπτόμενος άνθρωπος

Σκοποί

- ✓ ο άνθρωπος πρέπει να συνειδητοποιήσει ότι κάθε γνώση εμπεριέχει τον κίνδυνο του λάθους και της ψευδαίσθησης, ότι το «εν οίδα ότι ουδέν οίδα» είναι επίκαιρο παρά ποτέ. Απαιτείται γνώση της γνώσης, **αυτοπαρατήρηση** και **αυτοέλεγχος, κριτική στάση** απέναντι σε αποκρυσταλλωμένες θέσεις

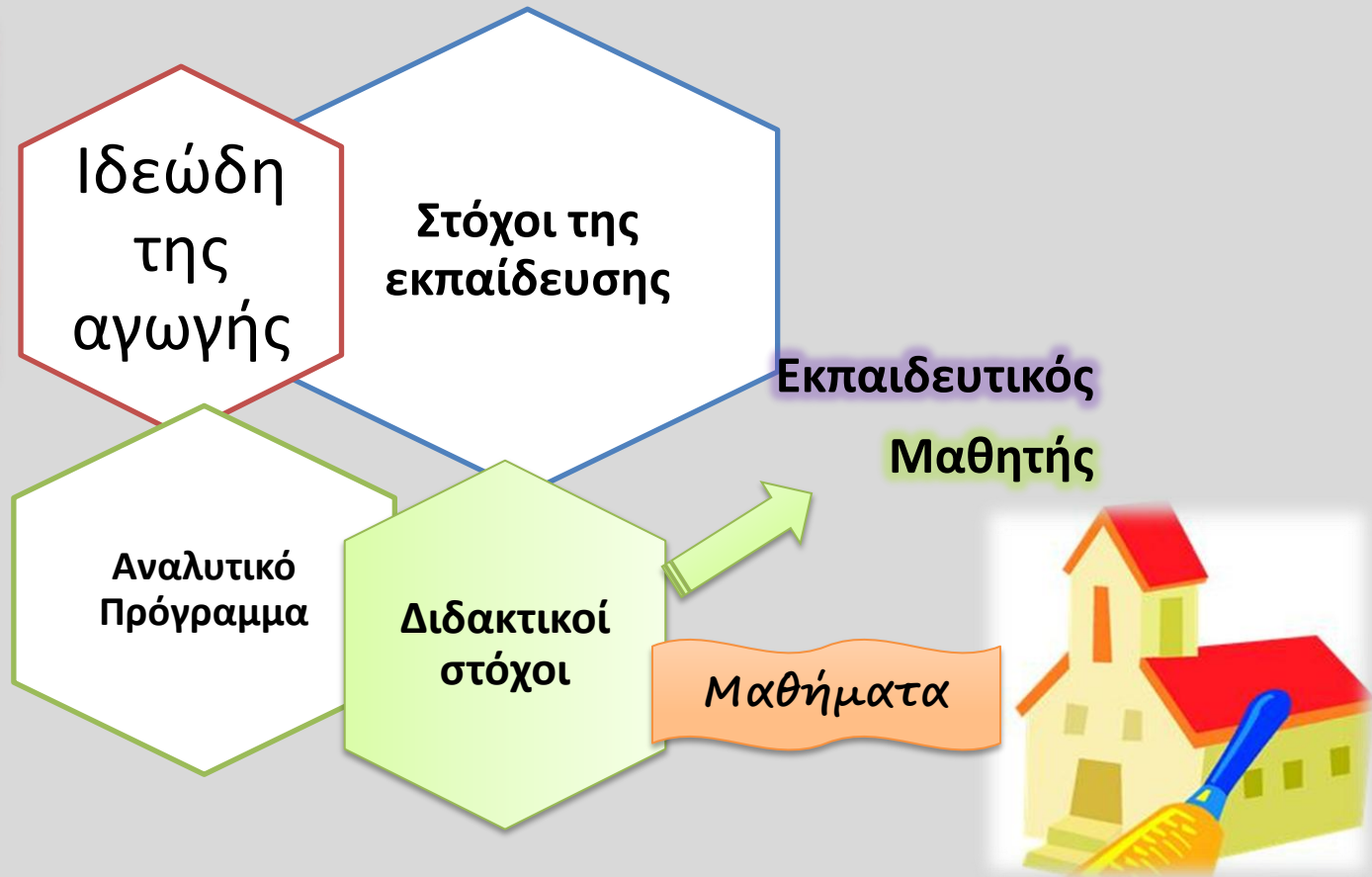
- ✓ ο άνθρωπος πρέπει να αναγνωρίσει ότι όλοι οι άνθρωποι έχουν μια κοινή ανθρωπινή φύση και διακρίνονται από **πολιτισμική ποικιλία**, έχουν μια γήινη ταυτότητα και μια κοινή μοίρα, ότι βρίσκονται σε κοινή αποστολή. Η εκπαίδευση πρέπει να προβάλλει την **αρμονική συνύπαρξη ανθρώπων** και πολιτισμών και όχι την άρση του διαφορετικού. Ο άνθρωπος πρέπει να μάθει να μετακινείται στη θέση του άλλου, να ταυτίζεται κατά το δυνατόν με τα προβλήματά του, ώστε να μπορέσει να τον **συναισθανθεί** και να τον **κατανοήσει**

- ✓ ο άνθρωπος πρέπει να μάθει να σέβεται τον πλανήτη, τη ζωή και το περιβάλλον. Η εκπαίδευση πρέπει να διδάξει ότι το πεπρωμένο μας είναι δεμένο με το πεπρωμένο του πλανήτη, το πεπρωμένο του 'εγώ' με αυτό του 'εμείς'
- ✓ ο άνθρωπος πρέπει να μάχεται για την πολιτική και δημοκρατική ελευθερία. Ο κάθε πολίτης πρέπει να μάθει να παίρνει θέση απέναντι στα προβλήματα και να συμμετέχει στα δημόσια ζητήματα. Για να λειτουργήσει ο πολίτης ως 'πολίτης', θα πρέπει να έχει διαπαιδαγωγηθεί με γνώμονα την ελευθερία και το δημοκρατικό ήθος

- ✓ ο άνθρωπος πρέπει να κατανοήσει ότι υφίσταται εσωτερική σύνδεση και αλληλεξάρτηση σώματος, πνεύματος και ψυχής. Ο άνθρωπος πρέπει να συλλάβει το νόημα και το περιεχόμενο της υγείας ως ενοποιητικής αρχής σώματος και ψυχής, να συνειδητοποιήσει ότι **σωματική ευεξία και πνευματική υγεία** δεν μπορούν εύκολα να διαχωριστούν μεταξύ τους.

Παιδαγωγική 😊 Σχολείο 😊 Πολιτική

Διδακτικοί στόχοι

Στην καθημερινή διδακτική πράξη λοιπόν το ιδεώδες της αγωγής, οι σκοποί της εκπαίδευσης και οι σκοποί των επιμέρους μαθημάτων **διαθλώνται σε στόχους διδασκαλίας** που επιδιώκει ο εκπαιδευτικός και σε στόχους μάθησης που πραγματώνει ο μαθητής.

Προβλήματα

- ✓ Προκύπτουν κατά τη μετατροπή των σκοπών της εκπαίδευσης και των επιμέρους μαθημάτων σε στόχους διδασκαλίας και μάθησης.
- ✓ Όχι μόνο δεν μπορούν να μετατραπούν όλοι οι σκοποί σε στόχους, όπως π.χ. συμβαίνει με σκοπούς της συναισθηματικής περιοχής ή με σύνθετες ικανότητες, αλλά και σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορούν να καλύψουν οι στόχοι όλο το εύρος ενός σκοπού.
- ✓ Αν επιτύχει ο εκπαιδευτικός τους επιμέρους στόχους, δεν σημαίνει ότι θα έχει οπωσδήποτε επιτύχει και το σκοπό.

Η 'λογική απαγωγή' λοιπόν μιας σειράς στόχων από ένα σκοπό που επιχειρείται συνήθως δεν οδηγεί πάντοτε σε θετικά αποτελέσματα. Ούτε βέβαια για απλή τεχνική πρόκειται, σύμφωνα με την οποία οι κατώτεροι στόχοι προκύπτουν από ανώτερους σκοπούς, αλλά για μια δημιουργική διαδικασία είτε του ειδικού που ασχολείται με τα Αναλυτικά Προγράμματα είτε του εκπαιδευτικού.

Σκέψου κι αυτό

- ☑ Η διδασκαλία είναι **επικοινωνία προσώπων**, την οποία δεν μπορούμε να προγραμματίσουμε μέχρι τις τελευταίες λεπτομέρειές της. Επιμένοντας λοιπόν emphaticά σε συγκεκριμένους στόχους μάθησης, διατρέχουμε τον κίνδυνο να εμποδίσουμε την παιδαγωγική εργασία στο σχολείο.
- ☑ Οι επιφυλάξεις αυτές σχετικά με τη συγκεκριμενοποίηση των στόχων δεν απορρίπτουν ασφαλώς τις προσπάθειες για **μεθοδικό σχεδιασμό της διδασκαλίας**. Αλλά και ο εκπαιδευτικός δεν πρέπει να θεωρεί τη συγκεκριμενοποίηση των στόχων ως τη σημαντικότερη δραστηριότητα σχεδιασμού της διδασκαλίας του.

- ☑ Ένας **ευέλικτος εκπαιδευτικός** πρέπει να γνωρίζει τους στόχους που επιδιώκει να επιτύχει, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να επιμένει στο επίπεδο περιγραφής της εξωτερικής συμπεριφοράς του μαθητή, δηλαδή στο κατώτερο επίπεδο αφαίρεσης που επιτρέπει και τον άμεσο και ακριβή έλεγχο τους. Η γνώση της σχετικής προβληματικής θα τον βοηθήσει να αποφασίσει κατά περίπτωση, έτσι ώστε να αποφασίσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη συγκεκριμενοποίηση των στόχων για την επίτευξη των σκοπών του μαθήματος και της εκπαίδευσης γενικότερα.

Βιβλιογραφία

- Ι. Ε. Βρεττός (2005), Θεωρίες της Αγωγής. Τόμ. ΙΙ. Αθήνα.
- Ι. Βρεττός & Αχ. Καψάλης (2001), Αναλυτικό Πρόγραμμα. Σχεδιασμός-αξιολόγηση-αναμόρφωση. Αθήνα.
- Μ. Ιωαννίδου-Κουτσελίνη (2001), Ανάπτυξη Προγραμμάτων. Θεωρία-έρευνα-πράξη. Λευκωσία.
- Φωτ. Κοσσυβάκη (1994), Διδασκαλία. Ανθρωπολογικές, παιδαγωγικές και κοινωνικές προϋποθέσεις. Τόμ. Ι. Αθήνα: Σμυρنيωτάκης.
- Δ. Μαρκής (2002), Η πάλη των αξιών στον αιώνα της παγκοσμιοποίησης. Αθήνα: Κριτική.
- Ε. Μορέν (1999), Οι επτά γνώσεις κλειδιά για την παιδεία του μέλλοντος. Μτφρ. Θ. Τσαπακίδης. Αθήνα: εκδόσεις του εικοστού πρώτου.
- Χ. Νούτσος (1983), Διδακτικοί στόχοι και Αναλυτικό Πρόγραμμα. Κριτική μιας σύγχρονης παιδαγωγικής ιδεολογίας. Αθήνα: Δωδώνη.
- Ι. Χατζηγεωργίου (2003), Πρόταση για ένα σύγχρονο Αναλυτικό Πρόγραμμα. Μια ολιστική-οικολογική προοπτική. Αθήνα: Ατραπός.